

Nd. 283. Frumvarp til laga [206. mál]
um breytingu á lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum.

(Lagt fyrir Alþingi á 110. löggjafarþingi 1987.)

I. KAFLI

Breytingar á einstökum greinum.

1. gr.

4. tölul. 31. gr. laganna falli niður.

2. gr.

1. tölul. 38. gr. orðist svo:

1. Skip og skipsbúnaður, svo og fólksbifreiðar fyrir færri en níu menn sem ekki eru notaðar í atvinnuskyni, 10%.

3. gr.

Við 52. gr. bætist:

4. Þær greiðslur vegna kaupleigu eða fjármögnunarleigu á einkabifreiðum sem eru umfram fyrningar reiknaðar samkvæmt ákvæðum þessara laga að viðbættum reiknuðum vöxtum af fyrningargrunni þegar frá hafa verið dregnar reiknaðar fyrningar fyrri ára. Ríkisskattstjóri setur reglur um reikning fyrninga og vaxta í þessum tilvikum.

4. gr.

2. másl. 1. mgr. 54. gr. orðist svo:

Hámark fjárfestingartillags skal vera 30% af þeirri fjárhæð sem eftir stendur þegar frá tekjum hafa verið dregnar þær fjárhæðir sem um ræðir í 1.–10. tölul. 31. gr.

5. gr.

72. gr. laganna orðist svo:
Tekjuskattur lögaðila, sbr. 2. gr., skal vera 45% af tekjuskattsstofni, sbr. 2. tölul. 62. gr.

6. gr.

Á 74. gr. verði þessar breytingar:

1. Lokamálsliður 4. tölul. falli niður.
2. 3. másl. 1. mgr. 5. tölul. orðist svo:
Skuldabréf og önnur slík verðbréf skal telja til eignar á nafnverði að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum á höfuðstól sem miðast við vísitölu í janúar á næsta ári eftir lok reikningsárs.
3. 1. másl. 2. mgr. 5. tölul. orðist svo:
Útistandandi skuldir skal telja til eignar á nafnverði að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum á höfuðstól sem miðast við vísitölu í janúar á næsta ári eftir lok reikningsárs nema sannað sé að þær séu minna virði.

7. gr.

2. másl. 1. mgr. 76. gr. orðist svo:
Með skuldum í þessu sambandi teljast áfallnar verðbætur á höfuðstól þeirra sem miðast við vísitölu í janúar á næsta ári eftir lok reikningsárs.

II. KAFLI

Ákvæði til bráðabirgða.

8. gr.

Við álagningu tekjuskatts á árinu 1988, vegna tekna ársins 1987, er heimilt að færa niður um allt að 5% matsverð vörubirgða í árslok 1987 og færa þá fjárhæð til frádráttar skattskyldum tekjum. Við álagningu eignarskatts á árinu 1988, vegna eigna í árslok 1987, er heimilt að draga allt að 5% frá reiknuðu matsverði samkvæmt nú breyttum 4. tölul. 74. gr. laga nr. 75/1981.

III. KAFLI

Gildistaka.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda við álagningu tekjuskatts og eignarskatts á árinu 1988 vegna tekna ársins 1987 og eigna í lok þess árs.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Í fjárlögum fyrir árið 1988 er gert ráð fyrir að tekjuskattur fyrirtækja á því ári verði um 150 millj. kr. hærri en hann er áætlaður samkvæmt óbreyttum skattalögum.

Með frumvarpi þessu eru lagðar til breytingar sem tryggja eiga þá tekjuöflun, auk þess sem þær eru fyrsti liður í að einfalda skattlagningu fyrirtækja með niðurfellingu frádráttarliða.

Frumvarp þetta fjallar um breytingu á ákvæðum er snerta afskriftir birgða í árslok, framlög í fjárfestingarsjóði, bifreiðakostnað og breytt skattahlutfall. Auk þess er þessu tengt að ákveðið er að leggja ekki fram frumvarp um að framlengja heimild til skattfrjáls framlags í varasjóð. Enn fremur eru í frumvarpinu ákvæði er varða meðferð verðbóta á verðtryggðar eignir og skuldir.

Þær fjárhæðir, sem kunnar eru frá álagningu 1987 og frumvarp þetta snerta, eru (í millj. kr.):

Álagður tekjuskattur fyrirtækja	1 590
Framlög í fjárfestingarsjóði	724
Framlög í varasjóði	236

Þá er talið að vörubirgðir í árslok 1986, sem hafa áhrif á skattlagningu 1987, megi áætla um 33 milljarða króna.

Auk þess að breyta frádráttarliðum er talin nauðsyn á að lækka skatthlutfall lögaðila til samræmis við lækkað skatthlutfall einstaklinga. Hluti atvinnurekstrartekna, þ.e. hjá einstaklingum með rekstur, sameignarfélögum o.fl., er skattlagður hjá einstaklingum sem tekjur þeirra. Í þeim tilvikum verður skatthlutfallið 35,2%, þ.e. tekjuskattur og útsvar í staðgreiðslu.

Ekki er heppilegt að rekstrarform hafi mikil áhrif á skattgreiðslur eða öfugt og því talið rétt að samræma hlutföllin sem unnt er. Með tilliti til þess að skattar fyrirtækja eru greiddir eftir á þykir hæfilegt að ætla þeim að greiða 45% af tekjum sínum í skatt. Er þá höfð hliðsjón af verðbólgu og að ekki þurfi að útiloka að nokkur munur í raunverulegu skatthlutfalli verði fyrir hendi.

Áhrif þessa frumvarps á skattheimtu af fyrirtækjum og breytingar varðandi varasjóði hafa verið metin þannig miðað við árið 1987:

1. Brottfall framlags í varasjóð og takmörkun fjárfestingarsjóðsframlaga: Þrátt fyrir takmörkun á framlögum í fjárfestingarsjóði má gera ráð fyrir að hluti þess fjár, sem áður rann í varasjóð, verði lagður í fjárfestingarsjóð. Er hér áætlað að um helmingur skili sér sem skattstofn eða 118 millj. kr. Skattur yrði því 53 millj. kr.
2. Niðurfærsla á verði vörubirgða lækkar um 1 650 millj. kr. Ekki má reikna með að meira en helmingur af þeirri fjárhæð skili sér sem skattstofn þar sem hluti birgða er hjá aðilum sem sýndu rekstrartap og matsreglur vörubirgða þannig að óvissa er um niðurstöðu þessara breytinga. Sé reiknað með að skattstofninn verði um 40% framangreindrar fjárhæðar verður aukinn skattur 297 millj. kr.
3. Lækkun skatthlutfalls úr 51% í 45% lækkar skattgreiðslur um 187 millj. kr. Alls eru tekjuáhrifin sem metin hafa verið þessi (í millj. kr.):

1. Hækkun vegna varasjóðs	53
2. Hækkun vegna birgða	297
3. Lækkun vegna hlutfalls	-187
Alls	163

Fjárhæð þessi er áætluð álagning. Samkvæmt reynslu má gera ráð fyrir að innheimta af henni á fyrsta ári verði um 122 millj. kr. Miðað við verðbreytingar til 1988 má gera ráð fyrir um 160 millj. kr. á því ári.

Í 31. gr. laga um tekjuskatt og eignarskatt er ákvæði þess efnis að sem rekstrargjöld til frádráttar megi einungis draga frá kostnað sem gengur til að afla tekna, tryggja og viðhalda eignum. Ákvæði þetta er að efni til afdráttarlaust en þarfnast frekari útfærslu í reglugerð, þar sem m.a. verði tekið á skattalegri meðferð risnu og annarrar einkaneyslu svo og einkaafnota bifreiða.

Í frumvarpi þessu er hins vgear gert ráð fyrir ákvæði um skattalega meðferð á kaupleigu og fjármagnsleigu á einkabifreiðum, en slík öflun bifreiða hefur færst mjög í vöxt. Ákvæðið miðar að því að mismunandi fjármögnunarform hafi ekki áhrif á skattgreiðslur.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Með greininni er felld niður heimild til niðurfærslu á matsverði vörubirgða í lok reikningsárs um 10%. Í 8. gr. frumvarpsins eru hins vegar sérákvæði er munu gilda við álagningu tekjuskatts og eignarskatts á gjaldaárinu 1988 er heimila niðurfærslu á matsverði vörubirgða í lok tekjuársins 1987 um 5%.

Um 2. gr.

Fyrning einkabifreiða í eigu fyrirtækja hefur verið 20%. Ljóst er að slík fyrning er ekki í samræmi við raunverulega rýrnun verðgildis og er því lagt til að fyrning bifreiða, sem eru til einkaafnota, verði ákveðin 10%.

Um 3. gr.

Auk þeirra breytinga varðandi einkabifreiðar, sem fjallað er um í 2. gr., er hér gert ráð fyrir að skattaleg meðferð á kostnaði vegna öflunar á einkabifreið verði hin sama hvert sem fjármögnunarformið er. Heimilaður frádráttur af greiðslum vegna kaupleigu og fjármögnunarleigu verði því takmarkaður við fyrningar og vexti eins og um væri að ræða kaup fyrir lánsfé fengið með öðrum hætti.

Um 4. gr.

Samkvæmt núgildandi lögum er rekstraraðilum heimilt að lækka skattskyldar tekjur sínar með því að draga frá tekjum framlög í fjárfestingarsjóð er nema má allt að 40% skattstofns fyrir þann frádrátt eða framlag í varasjóð, allt að 25% af sama stofni.

Ákvæðið um fjárfestingarsjóðinn er í eðli sínu heimild til frestunar á skattgreiðslum. Þykir rétt að leggja til að lækka heimild þessa í 30% og að síðar verði stigin skref til að fella þessa heimild að fullu niður.

Um 5. gr.

Um þessa grein vísast til almennra athugasemda við frumvarpið.

Um 6. og 7. gr.

Með þessum greinum eru gerðar nauðsynlegar breytingar til samræmis við ákvæði 1. gr. frumvarpsins og enn fremur eru hér breytingar á meðferð verðbóta á verðtryggðar eignir og skuldir. Breytingin felur í sér að í framangreindu efni verði notuð ein vísitala, þ.e. vísitala janúarmánaðar. Um þetta efni hefur verið ágreiningur vegna ófullnægjandi ákvæða í skattalögum sem bætt er úr með breytingum þessum að tillögu embættis ríkisskattstjóra.

Um 8. gr.

Með þessu bráðabirgðaákvæði er stefnt að því að breyting sú, sem ákvæði 1. gr. frumvarpsins kveða á um, gerist í tveimur áföngum, þ.e. við álagningu á tekjur ársins 1987 og síðan við álagningu á tekjur ársins 1988.

Um 9. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringar.